

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Факультет лісового і садово-паркового господарства

Кафедра геодезії, картографії і кадастру

Боровик П.М., Шемякін М.В., Романчук С.В., Кононенко С.І.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНА ЗЕМЕЛЬНА
ЕКСПЕРТИЗА» ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 193 «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ»**

Умань – 2019

Боровик П.М., Шемякін М.В., Романчук С.В., Кононенко С.І. Методичні вказівки з дисципліни «Державна земельна експертиза» для практичних занять та самостійної роботи студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Умань: ВПЦ «Візаві» (СПД Сочінський М.М.). 2019. 42 с.

Укладачі: **Боровик П.М.**, кандидат економічних наук, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва;
Шемякін М.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва;
Романчук С.В., кандидат технічних наук, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва;
Кононенко С.І., старший викладач кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва.

Рецензенти: **Балабак А.Ф.** – завідувач кафедри садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва, д.с-г.н., професор;
Бечко П.К. – завідувач кафедри фінансів, банківської справи і страхування Уманського національного університету садівництва, к.е.н., професор.

Розглянуто та рекомендовано для практичного використання кафедрою геодезії, картографії і кадастру (протокол № 10 від 3 травня 2019 р.).

Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва (протокол № 7 від 31 травня 2019 р.).

ЗМІСТ

	Вступ	4
1.	Програма навчальної дисципліни	5
2.	Структура навчальної дисципліни	6
3.	Теми практичних занять	7
4.	Самостійна робота	37
5.	Методи навчання	38
6.	Методи контролю	39
7.	Розподіл балів, які отримують студенти	40
8.	Рекомендована література	41

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблені у відповідності до вимог галузевої компоненти стандартів вищої освіти з підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій», призначені для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Державна земельна експертиза» (ДЗЕ).

Метою дисципліни «Державна земельна експертиза» є володіння методами проведення державної експертизи, що дозволить організувати комплексну оцінку об'єктів землевпорядної документації; перевірити відповідність проектної землевпорядної документації вимогам земельного законодавства; підвищити якість розробки землевпорядної документації; впровадити передові методи проектування та досягнення науково-технічного прогресу; регулювання плати за землю; підвищити науково-технічний та професійний рівень виконавців державної експертизи землевпорядної документації.

Завданням вивчення дисципліни є формування знань та володіння нормативно-правовими актами стосовно відповідного вивчення, аналізу та оцінки землевпорядної документації щодо відповідності вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам, правилам, а також підготовка обґрунтованих висновків для об'єктів державної експертизи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- наукові основи та методи землевпорядного проектування;
- методіку та порядок здійснення грошової оцінки земельних ділянок та іншої нерухомості;
- земельне та природо-водоохоронне законодавство;
- порядок і організація землевпорядних проектних робіт;
- способи і прийоми створення планово-картографічної основи для складання проектів землеустрою;
- склад і зміст технічної та кошторисної землевпорядної документації;
- обмеження та земельні сервітути при використанні земельних ресурсів в проектах землеустрою;
- перспективні вітчизняні та міжнародні системами і програмами дослідження в галузі землевпорядного проектування і землевпорядної експертизи зокрема;
- основну та додаткову нормативно-правову базу при проведенні державної землевпорядної експертизи.

вміти:

- виконувати весь комплекс робіт щодо проектування еколого-ландшафтного землеустрою на усіх його стадіях;
- виконувати роботи по юридичному оформленню документів на право володіння і користування землею;
- користуватися сучасними засобами використання обчислювальної комп'ютерної техніки;
- працювати з основною та додатковою нормативно-правовою базою при проектуванні даних об'єктів.

1. Програма навчальної дисципліни

ЗМ 1. Правові основи і принципи державної земельної експертизи

Тема 1. Поняття державної земельної експертизи, її правові основи і принципи, суб'єкти і об'єкти. Законодавча та нормативно-правова база проведення державної експертизи землевпорядної документації

Тема 2. Форми і види державної земельної експертизи, статус експерта державної експертизи землевпорядної документації. Види державної експертизи. Стадії проведення державної експертизи. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері землевпорядної експертизи. Компетенція територіальних органів Держгеокадастру у сфері державної експертизи землевпорядної документації.

Тема 3. Права та обов'язки замовників державної земельної експертизи. Відповідальність за порушення законодавства у сфері державної земельної експертизи. Статус, права і обов'язки: експерта, замовників проведення державної експертизи, розробників землевпорядної документації. Відповідальність за порушення законодавства у сфері державної експертизи.

Тема 4. Порядок проведення державної земельної експертизи. Порядок складання, погодження і затвердження, склад і зміст: схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень; проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних утворень; проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів.

ЗМ 2. Процедура проведення державної земельної експертизи

Тема 5. Стадійність проведення ДЗЕ. Підготовча стадія.

Тема 6. Основна стадія проведення ДЗЕ.

Тема 7. Заключна стадія проведення ДЗЕ.

Тема 8. Усунення зауважень та внесення виправлень, виявлених в результаті ДЗЕ. Строки проведення і строки дії позитивного висновку ДЗЕ. Порядок реєстрації об'єктів державної земельної експертизи. Усунення зауважень, виявлених в результаті державної експертизи, внесення змін до документації із землеустрою. Строки проведення та строки дії позитивного висновку.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМ1. Правові основи і принципи державної земельної експертизи												
Тема 1. Поняття ДЗЕ, її правові основи і принципи, суб'єкти і об'єкти	12	2	4	-	-	6						
Тема 2. Форми і види державної земельної експертизи, статус експерта державної земельної експертизи	12	2	4	-	-	6						
Тема 3. Права та обов'язки замовників державної земельної експертизи. Відповідальність за порушення законодавства у сфері державної земельної експертизи	10	4	4	-	-	2						
Тема 4. Порядок проведення державної земельної експертизи	14	4	4	-	-	6						
Разом за змістовим модулем 1	48	12	16	-	-	20						
ЗМ 2. Процедура проведення державної земельної експертизи												
Тема 5. Стадійність проведення державної земельної експертизи. Підготовча стадія.	6	4		-	-	2						
Тема 6. Основна стадія проведення державної земельної експертизи.	12	6	4	-	-	2						
Тема 7. Заключна стадія проведення державної земельної експертизи.	10	4	4	-	-	2						
Тема 8. Усунення зауважень та внесення виправлень. Строки проведення і строки дії позитивного висновку державної земельної експертизи.	14	4	4	-	-	6						
Разом за змістовим модулем 2	42	18	12	-	-	12						
Всього годин	90	30	28	-	-	32						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ЗМ 1. Правові основи і принципи державної земельної експертизи		
1	Поняття державної земельної експертизи, її правові основи і принципи, суб'єкти і об'єкти	4
2	Форми і види державної земельної експертизи, статус експерта державної земельної експертизи	4
3	Права та обов'язки замовників державної земельної експертизи. Відповідальність за порушення законодавства у сфері державної земельної експертизи	4
4.	Порядок проведення державної земельної експертизи	4
ЗМ 2. Процедура проведення державної земельної експертизи		
5.	Основна стадія проведення державної земельної експертизи.	4
6.	Заклучна стадія проведення державної земельної експертизи.	4
7.	Усунення зауважень та внесення виправлень. Строки проведення і строки дії позитивного висновку державної земельної експертизи.	4
Разом		28

В ході вивчення дисципліни на практичних заняттях проводяться сусні опитування, тестування студентів а також студенти виконують завдання, що допомагають їм опрацювати нормативно-правові акти, якими регулюється порядок проведення державної земельної експертизи в Україні. Завдання для проведення таких практичних занять наведено нижче по тексту методичних вказівок.

Практична робота № 1. (Модуль 1) Визначення основних нормативно-правових документів щодо регулювання земельних відносин.

Хід роботи:

З використанням Інтернет-джерел встановіть вид, дату і номер нормативно-правового акту. Для встановлення виду користуйтеся наступними скороченнями:

Умовні позначення нормативно-правових актів:

ГДСЛ – Головний державний санітарний лікар;
 ДДВетМед – Державний департамент ветеринарної медицини;
 Держземінспекція – Державна інспекція з контролю за використанням і охороною земель;
 ДЖКГосп – Державний комітет України по житлово-комунальному господарству;
 ДКЛГ – Державний комітет лісового господарства України;
 ДКПідпр-ва – Державний комітет з питань регуляторної політики та підприємництва України;
 ДПА – Державна податкова адміністрація;
 ДСтандарт – Держстандарт;
 Держземагентство - Державне агентство земельних ресурсів України;
 Держкомзем – Державний комітет України по земельних ресурсах;
 ЗАРК – Закон Автономної Республіки Крим;
 З – Закон;
 ЗУ – Закон України;
 МЕБ – Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України;

МЕР – Міністерство екології та природних ресурсів України;
 МОЗ – Міністерство охорони здоров'я України;
 МінАП – Міністерство аграрної політики України;
 Мінбуд – Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України;
 Мінек-ки – Міністерство економіки України;
 Мінсільгосп – Міністерство сільського господарства;
 П ПВСУ – постанова Пленуму Верховного Суду України;
 ПВР – постанова Верховної Ради;
 Пост – постанова;
 ПКМ – постанова Кабінету Міністрів України;
 ПРМ – постанова Ради Міністрів;
 Р ВАСУ – роз'яснення Вищого арбітражного суду України;
 УААН – Українська Академія аграрних наук;
 УП – Указ Президента України;
 УПрез – Указ Президії.

№	Вид документу	Назва документу	Дата, №
1. Акти загального характеру			
1.	ЗУ	Конституція України	
2.		“Про охорону навколишнього природного середовища”	
3.		Земельний кодекс України	
4.		“Про земельну реформу”	
2. Право власності на землю			
5.		“Про колективне сільськогосподарське підприємство” (ст. 10)	
6.		Цивільний кодекс України	
7.		“Про розмежування земель державної та комунальної власності”	
8.		“Про затвердження форм державного акта на право власності на земельну ділянку та державного акта на право постійного користування земельною ділянкою”	
3. Набуття права власності на земельні ділянки (в т. ч. приватизація земель)			
9.		“Про приватизацію державного майна”	
10.		“Про заставу”	
11.		“Про особливості приватизації об’єктів незавершеного будівництва”	
12.		Цивільний кодекс України	
13.		“Про державну експертизу землепорядної документації”	
14.		“Про захист конституційних прав громадян на землю”	
15.		“Про порядок викупу земельних ділянок громадянами (понад норму, яка приватизується безкоштовно) для ведення селянського (фермерського) або особистого підсобного господарства”	
16.		“Про забезпечення ветеранів військової служби і ветеранів органів внутрішніх справ земельними ділянками під забудову та права на їх безоплатне отримання у власність”	
17.		“Про затвердження Положення про технічний паспорт земельної ділянки, яка виставляється на земельні торги”	
18.		“Про експертну грошову оцінку земельних ділянок”	
19.		“Про затвердження Тимчасового порядку державної реєстрації правочинів”	
20.		“Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок”	
21.		Методичні рекомендації з експертної грошової оцінки земельних ділянок	
22.		“Про затвердження Інструкції про порядок складання, видачі, реєстрації і зберігання державних актів на право приватної власності на землю, право колективної власності на землю, право власності на землю і право постійного користування землею, договорів на право тимчасового користування землею (в тому числі на умовах оренди) та договорів оренди землі”	
23.		“Про затвердження Інструкції про загальні вимоги до оформлення технічного паспорта земельної ділянки, яка виставляється на земельні торги”	

24.		“Про затвердження Положення про порядок проведення професійного відбору з питань створення фермерських господарств”	
25.		“Про затвердження Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України”	
4. Право землекористування			
26.		“Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”	
27.		“Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон”	
28.		“Про оренду землі”	
29.		“Про концесії”	
30.		“Про земельну реформу”	
31.		“Про затвердження порядку державної реєстрації договорів оренди землі”	
32.		“Про затвердження форм державного акта на право власності на земельну ділянку та державного акта на право постійного користування земельною ділянкою”	
33.		“Про затвердження типового договору оренди землі”	
34.		“Деякі питання оренди земель”	
5. Право на земельну частку (пай)			
35.		“Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)”	
36.		“Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям”	
37.		“Про гарантування захисту економічних інтересів та поліпшення соціального забезпечення селян-пенсіонерів, які мають право на земельну частку (пай)”	
38.		“Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки”	
39.		“Про додаткові заходи щодо соціального захисту селян – власників земельних ділянок та земельних часток (паїв)”	
40.		“Про затвердження форми сертифіката на право на земельну частку (пай) і зразка Книги реєстрації сертифікатів на право на земельну частку (пай)”	
41.		“Про проведення перерахунку обсягів натуральної та відробіткової форм плати за оренду земельної частки (паю) у грошову”	
42.		“Про затвердження порядку реєстрації договорів оренди земельної частки (паю)”	
43.		“Деякі питання реалізації громадянами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, права на отримання земельної частки (паю)”	
44.		“Про організацію робіт та методика розподілу земельних ділянок між власниками земельних часток (паїв)”	
45.		“Про затвердження форми типового договору оренди земельної частки (паю)”	
46.		“Методичні рекомендації щодо паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям”	
47.		“Про затвердження рекомендацій щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки”	

6. Обмеження та обтяження прав на землю. Права на чужі земельні ділянки		
48.		“Про заставу”
49.		“Про видобування і переробку уранових руд”
50.		“Про гідрометеорологічну діяльність”
51.		“Про питну воду та питне водопостачання”
52.		Цивільний кодекс України
53.		“Про іпотеку”
54.		“Про затвердження правил охорони ліній електрозв’язку”
55.		“Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них”
56.		“Про затвердження Правил охорони електричних мереж”
57.		“Про Порядок охорони геодезичних пунктів”
58.		“Про затвердження Порядку встановлення охоронних зон навколо об’єктів, призначених для гідрометеорологічних спостережень та інших видів гідрометеорологічної діяльності, та режиму їх використання”
59.		“Про затвердження Правил охорони магістральних трубопроводів”
60.		“Про затвердження Тимчасового порядку державної реєстрації іпотек”
61.		“Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму охорони на території забороненої зони та контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд”
62.		“Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів”
7. Управління у галузі використання, охорони та відтворення земель		
7.1. Акти про компетенцію основних органів управління		
63.		“Про прокуратуру”
64.		“Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні”
65.		“Про місцеве самоврядування в Україні”
66.		“Про столицю України – місто-герой Київ”
67.		“Про місцеві державні адміністрації”
68.		“Про створення єдиної системи державних органів земельних ресурсів”
69.		“Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію”
70.		“Про утворення Державної інспекції з контролю за використанням і охороною земель”
71.		“Про затвердження Положення про Державну службу геодезії, картографії та кадастру”
72.		“Про затвердження Положення про Державний комітет України із земельних ресурсів”
73.		“Про Державний технологічний центр охорони родючості ґрунтів”
74.		“Про затвердження положень про територіальні органи земельних ресурсів”
75.		“Про питання управління земельними ресурсами в місті Києві”
7.2. Акти про окремі функції управління		
7.2.1. Планування використання земель		

76.		“Про планування і забудову території”	
77.		“Про Генеральну схему планування території України”	
78.		“Про затвердження Порядку здійснення природно-сільськогосподарського, еколого-економічного, протиерозійного та інших видів районування (зонування) земель”	
79.		“Про затвердження Порядку складення плану земельно-господарського устрою території населеного пункту”	
80.		“Про затвердження переліку особливо цінних груп ґрунтів”	
81.		“Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення природно-сільськогосподарського районування (зонування) земель”	
82.		“Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення ерозійного районування (зонування) земель”	
83.		ДБН Б.1.1-6-2007. Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території району	
84.		ДБН Б.1.1-7-2007. Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження схем планування території сільради	
7.2.2. Встановлення меж адміністративно-територіальних утворень			
85.		“Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою УРСР”	
86.		“Про затвердження Методичних рекомендацій з розробки проекту землеустрою щодо встановлення або зміни меж населеного пункту”	
7.2.3. Розподіл та перерозподіл земель			
87.		“Про затвердження Порядку вибору земельних ділянок для розміщення об'єктів”	
7.2.4. Моніторинг земель			
88.		“Про затвердження положення про моніторинг земель”	
89.		“Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля”	
90.		“Про затвердження Положення про моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення”	
91.		“Про затвердження Інструкції з організації та здійснення моніторингу зрошуваних та осушуваних земель”	
7.2.5. Контроль за використанням, відтворенням та охороною земель			
92.		“Про державний контроль за використанням та охороною земель”	
93.		Державний санітарно-епідеміологічний нагляд за реалізацією генеральних планів розвитку міст (Положення П 2.2.1.006-98)	
94.		“Про затвердження Порядку контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності щодо проведення землевпорядних та землеоціночних робіт”	
95.		“Про затвердження Порядку планування та проведення перевірок з питань здійснення державного контролю за використанням та охороною земель”	
96.		“Про затвердження Інструкції з оформлення органами Державного комітету України по земельних ресурсах матеріалів про адміністративні правопорушення”	

97.		“Про затвердження Порядку підготовки та внесення до органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування клопотань з питань дотримання вимог земельного законодавства”	
98.		“Про взаємодію органів Держкомзему України та органів державної виконавчої служби Мін’юсту України”	
99.		“Про затвердження Порядку одержання документів, матеріалів та іншої інформації, необхідних для здійснення державного контролю за використанням та охороною земель”	
100.		“Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення при притягненні до відповідальності порушників земельного законодавства”	
7.2.6. Землеустрій			
101.		“Про землеустрій”	
102.		“Про розмежування земель державної та комунальної власності”	
103.		“Про державну експертизу землевпорядної документації”	
104.		“Про затвердження Порядку зміни цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб”	
105.		“Про затвердження Типового договору про розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки”	
106.		“Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок”	
107.		“Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення”	
108.		“Про затвердження Положення про Державний фонд документації із землеустрою”	
109.		“Про затвердження Порядку реєстрації об’єктів державної експертизи землевпорядної документації та типової форми її висновку”	
110.		“Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності щодо проведення землевпорядних та землеоціночних робіт”	
111.		“Про затвердження Порядку контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності щодо проведення землевпорядних та землеоціночних робіт”	
112.		“Про затвердження Порядку ведення журналу авторського нагляду за виконанням проекту землеустрою”	
113.		“Про затвердження Граничних розмірів плати з виконання землевпорядних робіт”	
114.		“Про затвердження Методики проведення державної експертизи землевпорядної документації”	
7.2.7. Ведення державного земельного кадастру			
115.		“Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність”	
116.		“Про оцінку земель”	
117.		“Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень”	

118.		“Про порядок ведення державного земельного кадастру”	
119.		“Про Методику нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів”	
120.		“Про Методику нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів)”	
121.		“Про проведення індексації грошової оцінки земель”	
122.		“Про затвердження Порядку виконання земельно-кадастрових робіт та надання послуг на платній основі державними органами земельних ресурсів”	
123.		“Про експертну грошову оцінку земельних ділянок”	
124.		“Про створення єдиної системи державної реєстрації земельних ділянок, нерухомого майна та прав на них у складі державного земельного кадастру”	
125.		“Про затвердження Тимчасового порядку державної реєстрації правочинів”	
126.		“Про затвердження Порядку визнання Державним комітетом по земельних ресурсах статусу саморегульованої організації оцінювачів, що проводять експертну грошову оцінку земельних ділянок”	
127.		“Про затвердження Положення про наглядову раду з питань експертної грошової оцінки земельних ділянок”	
128.		“Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми NN 6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем)”	
129.		“Про затвердження Інструкції про порядок складання, видачі, реєстрації і зберігання державних актів на право приватної власності на землю, право колективної власності на землю, право власності на землю і право постійного користування землею, договорів на право тимчасового користування землею (в тому числі на умовах оренди) та договорів оренди землі”	
130.		“Про затвердження Розмірів оплати земельно-кадастрових робіт та послуг”	
131.		“Про затвердження Тимчасового положення про порядок реєстрації прав власності на нерухоме майно”	
132.		“Про створення єдиної системи державної реєстрації земельних ділянок, нерухомого майна та прав на них у складі державного земельного кадастру та удосконалення структури державного підприємства "Центр державного земельного кадастру при Державному комітеті України по земельних ресурсах"	
133.		“Про затвердження Тимчасового порядку ведення державного реєстру земель”	
134.		“Про затвердження Порядку видачі Кваліфікаційного свідоцтва оцінювача з експертної грошової оцінки земельних ділянок”	
135.		“Про затвердження Порядку стажування фізичних осіб, які пройшли навчання за програмою базової підготовки оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок”	
136.		“Про проведення рецензування звітів з експертної грошової оцінки земельних ділянок”	

137.		“Про затвердження Положення про порядок роботи Екзаменаційної комісії з експертної грошової оцінки земельних ділянок”	
7.2.8. Агрохімічна паспортизація			
138.		“Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення”	
8. Економічний механізм у галузі земельних відносин (в т. ч. оцінка земель)			
139.		“Про систему оподаткування”	
140.		“Про плату за землю”	
141.		“Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон”	
142.		“Про оренду землі”	
143.		“Про фіксований сільськогосподарський податок”	
144.		“Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”	
145.		“Про оцінку земель”	
146.		“Про Методику нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів”	
147.		“Про Методику нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів)”	
148.		“Про проведення індексації грошової оцінки земель”	
149.		“Про експертну грошову оцінку земельних ділянок”	
150.		“Про порядок використання коштів державного бюджету, які виділяються для проведення земельної реформи, збереження, відтворення та забезпечення раціонального використання земельних ресурсів”	
151.		“Про затвердження Порядку взаємодії органів виконавчої влади щодо обміну інформацією, необхідною для обчислення і справляння плати за землю”	
152.		“Про затвердження Методичних рекомендацій з експертної грошової оцінки земельних ділянок”	
153.		“Про затвердження форм Зведеного розрахунку суми земельного податку, Довідки до уточненого розрахунку та Порядку їх подання до органу державної податкової служби”	
154.		“Про затвердження Податкового роз’яснення щодо сплати земельного податку державними підприємствами зв’язку, які займаються розповсюдженням друкованої продукції, теле- і радіопрограм”	
155.		“Про затвердження Податкового роз’яснення про порядок оподаткування земельних ділянок, наданих для Збройних Сил України та інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України”	
156.		“Про затвердження Податкового роз’яснення статей 8, 11 Закону України “Про плату за землю”	
157.		“Про затвердження Порядку видачі Кваліфікаційного свідоцтва оцінювача з експертної грошової оцінки земельних ділянок”	
158.		“Про проведення рецензування звітів з експертної грошової оцінки земельних ділянок”	
159.		“Про Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів”	

160.		“Про Порядок нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель у межах населених пунктів)”	
9. Правова охорона земель			
161.		“Про охорону земель”	
162.		“Про посилення боротьби з бур’янами”	
163.		“Про невідкладні заходи із захисту ґрунтів від водної та вітрової ерозії”	
164.		“Про невідкладні заходи по захисту ґрунтів від вітрової і водної ерозії в Українській РСР”	
165.		“Про затвердження обов’язкового для всіх землекористувачів Мінімуму заходів по боротьбі з ерозією ґрунтів і по відновленню родючості та продуктивному використанню еродованих земель в УРСР”	
166.		“Про затвердження Правил по боротьбі з бур’янами”	
167.		“Про затвердження Порядку здійснення природно-сільськогосподарського, еколого-економічного, протиерозійного та інших видів районування (зонування) земель”	
168.		ГОСТ 17.0.0.02-79. Охрана природы. Метрологическое обеспечение контроля загрязненности атмосферы, поверхностных вод и почвы. Основные положения.	
169.		ГОСТ 17.5.1.04-80. Охрана природы. Земли. Классификация землепользования.	
170.		ГОСТ 17.5.3.03-80. Охрана природы. Земли. Общие требования к гидролесомелиорации.	
171.		Гранично допустимі концентрації хімічних речовин у ґрунті (ГДК)	
172.		ГОСТ 17.4.2.01-81. Охрана природы. Почвы. Номенклатура показателей санитарного состояния.	
173.		Орієнтовно допустимі концентрації хімічних речовин у ґрунті (ОДК)	
174.		ГОСТ 17.4.2.02-83. Охрана природы. Почвы. Номенклатура показателей пригодности нарушенного плодородного слоя почвы для землевания.	
175.		ГОСТ 17.4.1.02-83. Охрана природы. Почвы. Классификация химических веществ для контроля загрязнения.	
176.		ГОСТ 17.4.3.01-83. Охрана природы. Почвы. Общие требования к отбору проб.	
177.		ГОСТ 17.5.1.06-84. Охрана природы. Земли. Классификация малопродуктивных угодий для землевания.	
178.		ГОСТ 17.4.4.01-84. Охрана природы. Почвы. Методы определения емкости катионного обмена.	
179.		ГОСТ 17.4.4.02-84. Охрана природы. Почвы. Методы отбора и подготовки проб для химического, бактериологического, гельминтологического анализа.	
180.		ВСН 179-85. Инструкция по рекультивации земель при строительстве трубопроводов.	
181.		Гранично допустимі концентрації хімічних речовин у ґрунті (ГДК).	

182.		ГОСТ 17.4.3.02-85. Охрана природы. Почвы. Требования к охране плодородного слоя почвы при производстве земляных работ.	
183.		ГОСТ 26640-85. Охрана природы. Земли. Термины и определения.	
184.		ГОСТ 17.4.3.03-85. Охрана природы. Почвы. Общие требования к методам определения загрязняющих веществ.	
185.		ГОСТ 17.4.3.04-85. Охрана природы. Почвы. Общие требования к контролю и охране от загрязнения.	
186.		ГОСТ 26955. Техника сельскохозяйственная мобильная. Нормы воздействия движителей на почву.	
187.		ГОСТ 17.4.3.05-86. Охрана природы. Почвы. Требования к сточным водам и их осадкам для орошения и удобрения.	
188.		ГОСТ 17.4.3.06-86. Охрана природы. Почвы. Общие требования к классификации почв по влиянию на них химических загрязняющих веществ.	
189.		ГОСТ 17.4.2.03-86. Охрана природы. Почвы. Паспорт почв.	
190.		ГОСТ 17.8.1.01-86. Охрана природы. Ландшафты. Термины и определения.	
191.		ГОСТ 17.4.4.03-86. Охрана природы. Почвы. Метод определения потенциальной опасности эрозии под воздействием дождей.	
192.		Санітарні норми допустимих концентрацій (ГДК) хімічних речовин у ґрунті.	
193.		ГОСТ 17.8.1.02-88. Охрана природы. Ландшафты. Классификация.	
194.		ДСТУ 2730-94. Система стандартів у галузі охорони навколишнього середовища та раціонального використання ресурсів. Якість природної води для зрошення. Агрономічні критерії.	
195.		“Про затвердження Порядку використання коштів Державного бюджету України на оплату робіт з докорінного поліпшення земель”	
196.		“Про затвердження Положення про умови проведення конкурсу на надання коштів Державного бюджету України на оплату робіт з докорінного поліпшення земель”	
197.		“Про порядок консервації земель”	
198.		“Про затвердження Порядку видачі та анулювання спеціальних дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок”	
199.		ДСТУ ISO 11074-1:2004. “Якість ґрунту. Словник термінів. Частина 1. Забруднення та охорона ґрунтів”	
200.		“Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення ерозійного районування (зонування) земель”	
9.1. Рекультивация земель			
201.		«О рекультивации земель, сохранении и рациональном использовании плодородного слоя почвы при разработке месторождений полезных ископаемых и торфа, проведении геологоразведочных, строительных и других работ»	

202.		Основні положення про рекультивацію земель, порушених при розробці родових корисних копалин та торфу, проведенні геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт	
203.		ГОСТ 17.5.3.04-83. Охрана природы. Земли. Общие требования к рекультивации земель.	
204.		СТ СЭВ 3848-82. ГОСТ 17.5.1.01-83. Охрана природы. Рекультивация земель. Термины и определения.	
205.		ГОСТ 17.5.4.01-84. Охрана природы. Рекультивация земель. Метод определения рН водной вытяжки вскрышных и вмещающих пород.	
206.		ГОСТ 17.5.4.02-84. Охрана природы. Рекультивация земель. Метод измерения и расчета суммы токсичных солей во вскрышных и вмещающих породах.	
207.		ГОСТ 17.5.3.05-84. Охрана природы. Рекультивация земель. Общие требования к землеванию.	
208.		ГОСТ 17.5.1.02-85. Охрана природы. Земли. Классификация нарушенных земель для рекультивации.	
209.		ГОСТ 17.5.3.06-85. Охрана природы. Земли. Требования к определению норм снятия плодородного слоя почвы при производстве земляных работ.	
210.		ГОСТ 17.5.1.03-86. Охрана природы. Земли. Классификация вскрышных и вмещающих пород для биологической рекультивации земель.	
10. Юридична відповідальність за земельні правопорушення			
211.		Кодекс України про адміністративні правопорушення	
212.		“Про охорону навколишнього природного середовища”	
213.		Кримінальний кодекс України	
214.		Господарський кодекс України	
215.		Цивільний кодекс України	
216.		“Про Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам”	
217.		“Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню”	
218.		“Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу”	
219.		“Про затвердження Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства”	
11. Правовий режим окремих категорій земель			
220.		“Про затвердження Порядку зміни цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб”	
11.1. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення			
221.		“Про колективне сільськогосподарське підприємство”	
222.		“Про сільськогосподарську кооперацію”	
223.		“Про меліорацію земель”	
224.		“Про особисте селянське господарство”	

225.		“Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)”	
226.		“Про фермерське господарство”	
227.		“Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення”	
228.		“Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню”	
229.		“Про затвердження мінімальних розмірів земельних ділянок, які утворюються в результаті поділу земельної ділянки фермерського господарства, що успадковується”	
230.		“Про організацію робіт та методику розподілу земельних ділянок між власниками земельних часток (паїв)”	
231.		“Про затвердження Порядку надання статусу спеціальної зони з виробництва сировини, що використовується для виготовлення продуктів дитячого та дієтичного харчування”	
232.		Инструкция по внутрихозяйственному землеустройству колхозов и совхозов и других государственных сельскохозяйственных предприятий УССР	
233.		СНиП 2.05.11-83. Внутрихозяйственные автомобильные дороги в колхозах, совхозах и других сельскохозяйственных предприятиях и организациях	
234.		ВСН 43-85/ Госгражданстрой. Застройка территорий коллективных садов, здания и сооружения. Нормы проектирования	
235.		ГОСТ 26955. Техника сельскохозяйственная мобильная. Нормы воздействия движителей на почву	
236.		Санітарні правила і норми розміщення, влаштування та експлуатації малих ферм для утримання тварин (худоби, птиці, звірів) у населених пунктах Української РСР. СанПиН № 5.02-12/Н	
237.		“Про затвердження агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки”	
238.		ДБН Б.2.4-3-95. Генеральні плани сільськогосподарських підприємств.	
239.		ДБН В.2.2-1-95. Будинки і споруди. Будівлі і споруди для тваринництва.	
240.		ДБН В.2.2-2-95. Будинки і споруди. Теплиці і парники.	
241.		ДБН Б.2.4-4-97. Планування і забудова малих сільськогосподарських підприємств та селянських (фермерських) господарств	
242.		Тимчасові методичні рекомендації щодо формування землеволодінь і землекористувань недержавних сільськогосподарських підприємств в процесі реструктуризації існуючих підприємств	
243.		ДБН В.2.2-7-98. Будинки і споруди. Будівлі і споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин.	
244.		ДБН В.2.2-8-98. Будинки і споруди. Підприємства, будівлі і споруди по зберіганню і переробці зерна.	
245.		ДСП 8.8.1.2.001-98. Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві	

246.		Рекомендації щодо порядку перерозподілу земель резервного фонду з метою використання їх за цільовим призначенням	
247.		ДСТУ 3866-99. Ґрунти. Класифікація ґрунтів за ступенем вторинної солонцюватості	
248.		ДБН В.2.4-1-99. Меліоративні системи та споруди	
249.		“Про затвердження Рекомендацій щодо перерозподілу земель загального користування колективних сільськогосподарських підприємств в процесі їх реформування”	
250.		“Про затвердження Порядку використання коштів Державного бюджету України на оплату робіт з докорінного поліпшення земель”	
251.		“Про затвердження Положення про умови проведення конкурсу на надання коштів Державного бюджету України на оплату робіт з докорінного поліпшення земель”	
252.		“Про затвердження Ветеринарно-санітарних правил для боєнь, забійно-санітарних пунктів господарств та подвірного забою тварин”	
253.		“Про Порядок використання меліоративних фондів і меліорованих земель”	
254.		“Про затвердження Переліку специфічних ґрунтово-кліматичних умов, які характерні для земель сільськогосподарського призначення”	
11.2. Правовий режим земель житлової та громадської забудови (населених пунктів)			
255.		“Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” (ст. 27)	
256.		“Про основи містобудування”	
257.		“Про планування і забудову територій”	
258.		“Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку”	
259.		“Про благоустрій населених пунктів”	
260.		“Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду”	
261.		“Про затвердження Примірного статуту кооперативу по будівництву та експлуатації колективних гаражів-стоянок для автомобілів і мотоциклів, що знаходяться в особистій власності громадян”	
262.		“Про генеральний план розвитку м. Києва”	
263.		“Про Порядок надання архітектурно-планувального завдання та технічних умов щодо інженерного забезпечення об’єкта архітектури і визначення розміру плати за їх видачу”	
264.		“Про затвердження Порядку складення плану земельно-господарського устрою території населеного пункту”	
265.		СН 429-71. Указания по размещению объектов строительства и ограничению этажности зданий в сейсмических районах	
266.		Оціночні показники санітарного стану ґрунту населених місць	
267.		Санітарні норми і правила забезпечення інсоляції житлових та громадських будівель на території житлової забудови	
268.		Санітарні норми допустимого шуму в приміщеннях житлових та громадських будівель та на території житлової забудови	
269.		Санітарні правила влаштування і утримання дитячих дошкільних закладів	

270.		Санітарні правила влаштування, обладнання, утримання та режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей, що мають вади у фізичному та розумовому розвитку	
271.		РСН 341-86. Планировка и застройка районов индивидуального жилищного строительства в населенных пунктах Украинской ССР	
272.		Санітарні правила утримання територій населених пунктів	
273.		Санітарні правила оснащення, обладнання і утримання гуртожитків для робітників, студентів, учнів середніх спеціальних навчальних закладів та професійно-технічних училищ. СанПиН 42-21-4719-88	
274.		Санітарні правила і норми розміщення, влаштування та експлуатації малих ферм для утримання тварин (худоби, птиці, звірів) у населених пунктах Української РСР. СанПиН № 5.02-12/Н	
275.		Санітарні правила влаштування, обладнання та експлуатації лікарень, пологових будинків та інших лікувальних стаціонарів. СанПиН 5179-90	
276.		Інструкція про порядок поховання, утримання кладовищ і організацію ритуального обслуговування в населених пунктах Української РСР	
277.		ДБН 363-92. Житлові будинки для осіб похилого віку сільської місцевості України	
278.		ДБН 360-92. Планування і забудова міських і сільських поселень	
279.		“Про Затвердження Порядку складання плану земельно-господарського устрою населеного пункту”	
280.		ДБН Б.2.4-1-94. Планування і забудова сільських поселень	
281.		ДБН Б.2.4-2-94. Види, склад, порядок розроблення, узгодження та затвердження містобудівної документації для сільських поселень.	
282.		“Про затвердження Державних санітарних правил розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів”	
283.		“Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів”	
284.		ДБН В.2.2-3-97. Будинки та споруди навчальних закладів	
285.		ДБН В.2.2-4-97. Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів	
286.		“Про затвердження Типового положення про розробку та видачу архітектурно-планувальних завдань і технічних умов на проектування об’єктів: нового будівництва, розширення, реконструкції, капітального ремонту та комплексного благоустрою територій”	
287.		“Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними та біологічними речовинами)”	
288.		ДБН Б.1-3-97. Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження генеральних планів міських населених пунктів.	
289.		Державний санітарно-епідеміологічний нагляд за реалізацією генеральних планів розвитку міст (Положення П 2.2.1.006-98)	

290.		“Державні санітарні правила та норми “Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України” (ДСанПіН 2.2.2.028-99)	
291.		“Про затвердження Положення про порядок надання дозволу на виконання будівельних робіт”	
292.		ДБН В.2.3-5-2001. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів.	
293.		Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01	
294.		“Про затвердження типових регіональних правил забудови”	
295.		“Про затвердження Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій”	
296.		ДБН В.2.2-15-2005. Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення	
297.		“Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України”	
11.3. Правовий режим земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення			
298.		“Про охорону навколишнього природного середовища”	
299.		“Про природно-заповідний фонд України”	
300.		Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних тварин	
301.		“Про заходи щодо охорони водно-болотних угідь, які мають міжнародне значення	
302.		“Про Порядок надання водно-болотним угіддям статусу водно-болотних угідь міжнародного значення”	
303.		“Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення”	
304.		“Про біосферні заповідники в Україні”	
305.		“Про затвердження Положення про зоологічний парк загальнодержавного значення”	
306.		“Про затвердження Структури, змісту і порядку ведення паспорта водно-болотного угіддя міжнародного значення”	
307.		“Про затвердження Положень про Проекти організації територій установ природно-заповідного фонду України”	
11.4. Правовий режим земель оздоровчого призначення			
308.		“Про охорону навколишнього природного середовища”	
309.		“Про курорти”	
310.		“Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення”	
311.		Санітарно-гігієнічні правила і норми влаштування, утримання та режиму дитячих санаторіїв СанПіН № 42-125-4437-87	
312.		“Про затвердження Державних санітарних правил розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів”	

313.		Державні санітарні правила і норми улаштування, утримання і організація режиму діяльності дитячих оздоровчих закладів	
11.4.1. Режим окремих курортів			
314.		“Про затвердження положень про курорти Березівські мінеральні води і Синяк”	
315.		“Про затвердження положення про курорти Поляна, Сойми, Любінь Великий, Миргород, Ворзель	
316.		“Про затвердження положень про курорти Трускавець і Слов’янськ”	
317.		“Про затвердження Положення про курорт Саки”	
318.		“Про затвердження положень про курорти Пуща-Водиця та Конча-Заспа”	
319.		“Про межі округу і зон санітарної охорони курортів Великої Алушти у Кримській області”	
320.		“Про затвердження Положення про курорт Гусятин”	
321.		“Про затвердження Положення про курорт Сатанів”	
322.		“Про затвердження Положення про Всеукраїнську дитячу оздоровницю-курорт Євпаторія”	
11.5. Правовий режим земель рекреаційного призначення			
323.		“Про охорону навколишнього природного середовища”	
324.		“Про природно-заповідний фонд України”	
325.		Лісовий кодекс України	
326.		Водний кодекс України	
327.		“Про охорону культурної спадщини”	
328.		“Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення”	
329.		“Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок”	
330.		ГОСТ 17.1.5.02-80. Охрана природы. Гидросфера. Гигиенические требования к зонам рекреации водных объектов	
331.		“Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів”	
11.6. Правовий режим земель історико-культурного призначення			
332.		“Про охорону культурної спадщини”	
333.		“Про охорону археологічної спадщини”	
334.		“Про затвердження Порядку укладання охоронних договорів на пам’ятки культурної спадщини”	
335.		“Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення археологічних розвідок, розкопок, інших земляних робіт на території пам’ятки, охоронюваній археологічній території, в хонах охорони, в історичних ареалах населених місць, а також досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою на території України”	
336.		“Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць”	

337.		“Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення”	
338.		ДБН Б.2.2-3-2008. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження історико-архітектурних опорних планів, спеціальної науково-проектної документації для визначення історичних ареалів населених місць України.	
339.		ДБН Б.2.2-2-2008. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження науково-проектної документації щодо визначення меж та режимів використання зон охорони пам'яток архітектури та містобудування.	
11.7. Правовий режим земель лісогосподарського призначення			
340.		Лісовий кодекс України	
341.		“Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону”	
342.		“Про затвердження Санітарних правил в лісах України”	
343.		“Про затвердження Правил рубок головного користування в лісах України”	
344.		“Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню”	
345.		“Про затвердження Правил відтворення лісів”	
346.		“Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок”	
347.		ГОСТ 17.5.3.01-78. Охрана природы. Земли. Состав и размер зеленых зон городов.	
348.		ГОСТ 17.6.3.01-78. Охрана природы. Флора. Охрана и рациональное использование лесов зеленых зон городов. Общие требования.	
349.		ГОСТ 17.5.3.03-80. Охрана природы. Земли. Общие требования к гидролесомелиорации.	
350.		ВСН 01-82. Инструкция по проектированию лесозаготовительных предприятий	
351.		“Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України”	
11.8. Правовий режим земель водного фонду			
352.		Водний кодекс України	
353.		“Про питну воду та питне водопостачання”	
354.		Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних тварин	
355.		“Про заходи щодо охорони водно-болотних угідь, які мають міжнародне значення	
356.		“Про Порядок надання водно-болотним угіддям статусу водно-болотних угідь міжнародного значення”	
357.		“Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них”	
358.		“Про затвердження Порядку користування землями водного фонду”	

359.		“Про затвердження переліку внутрішніх водних шляхів, що належать до категорії судноплавних”	
360.		“Про затвердження Порядку складання паспортів річок і Порядку встановлення берегових смуг водних шляхів та користування ними”	
361.		“Про правовий режим зон санітарної охорони водних об’єктів”	
362.		“Про порядок використання земель у зонах їх можливого затоплення внаслідок повеней і паводків”	
363.		“Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду”	
364.		ГОСТ 17.1.5.02-80. Охрана природы. Гидросфера. Гигиенические требования к зонам рекреации водных объектов	
365.		Положення про порядок проектування та експлуатації зон санітарної охорони джерел водопостачання та водопроводів господарсько-питного призначення	
366.		СНиП 2.06.01-86. Гидротехнические сооружения. Основные положения проектирования	
367.		ДСТУ 3041-95. Система стандартів у галузі охорони навколишнього середовища та раціонального використання ресурсів. Гідросфера. Використання і охорона води. Терміни та визначення.	
368.		“Про затвердження Правил технічної експлуатації річкових портових гідротехнічних споруд”	
369.		“Про затвердження Інструкції з організації та здійснення моніторингу зрошуваних та осушуваних земель”	
11.9. Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення			
11.9.1. Правовий режим земель промисловості			
370.		Кодекс України про надра	
371.		“Про видобування і переробку уранових руд”	
372.		СНиП II-89-80. Нормы проектирования. Генеральные планы промышленных предприятий	
373.		СН 459-74. Нормы отвода земель для нефтяных и газовых скважин	
374.		СН 455-73. Нормы отвода земель для предприятий рыбного хозяйства	
375.		СН 462-74. Нормы отвода земель для сооружений геологоразведочных скважин	
376.		ВСН 01-82. Инструкция по проектированию лесозаготовительных предприятий	
377.		Санітарні правила влаштування і утримання полігонів для твердих побутових відходів	
378.		ДСанПіН 2.2.7. 029-99. Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення	
379.		“Про затвердження Ветеринарно-санітарних правил для боєнь, забійно-санітарних пунктів господарств та подвірного забою тварин”	
380.		“Про затвердження державних санітарних правил “Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України”	
11.9.2. Правовий режим земель транспорту			

381.		Повітряний кодекс України	
382.		“Про транспорт”	
383.		Кодекс торговельного мореплавства України	
384.		“Про трубопровідний транспорт”	
385.		“Про залізничний транспорт”	
386.		“Про автомобільний транспорт”	
387.		“Про автомобільні дороги”	
388.		“Устав внутрішнього водного транспорту Союзу ССР”	
389.		“Про Статут автомобільного транспорту УРСР”	
390.		“Про затвердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони”	
391.		“Про затвердження переліку внутрішніх водних шляхів, що належать до категорії судноплавних”	
392.		“Про затвердження Порядку складання паспортів річок і Порядку установлення берегових смуг водних шляхів та користування ними”	
393.		“Про затвердження Статуту залізниць України”	
394.		“Про затвердження Правил охорони магістральних трубопроводів”	
395.		СН 452-73. Нормы отвода земель для магистральных трубопроводов	
396.		СН 456-73. Нормы отвода земель для магистральных водоводов и канализационных коллекторов	
397.		СН 457-74. Нормы отвода земель для аэропортов	
398.		СН 468-74. Нормы отвода земель для железных дорог	
399.		ВСН 51-1-80. Инструкция по производству строительных работ в охранных зонах магистральных трубопроводов Министерства газовой промышленности	
400.		ГОСТ 9238-83. Габариты приближения строений и подвижного состава железных дорог	
401.		ВСН 179-85. Инструкция по рекультивации земель при строительстве трубопроводов	
402.		СНиП 2.05.06-85. Магистральные трубопроводы	
403.		ДБН В.2.3-4-2000. Споруди транспорту. Автомобільні дороги	
404.		“Про затвердження Правил технічної експлуатації річкових портових гідротехнічних споруд”	
405.		“Про затвердження Порядку видачі дозволів на розміщення, будівництво, реконструкцію та функціонування об'єктів сервісу на землях дорожнього господарства та згод і погоджень на об'єкти зовнішньої реклами вздовж автомобільних доріг загального користування”	
406.		ДБН В.2.3-16-2007. Споруди транспорту. Норми відведення земельних ділянок для будівництв (реконструкції) автомобільних доріг	
11.9.3. Правовий режим земель зв'язку			
407.		“Про телекомунікації”	
408.		“Про затвердження правил охорони ліній зв'язку”	
409.		СН 461-74. Нормы отвода земель для линий связи	
11.9.4. Правовий режим земель енергетики			
410.		“Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку”	

411.		“Про електроенергетику”	
412.		“Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об’єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення”	
413.		“Про затвердження Правил охорони електричних мереж”	
414.		“Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму охорони на території забороненої зони та контрольованої зони гідроелектротехнічних споруд”	
415.		ВСН 01-87. Противопожарные нормы проектирования атомных станций.	
416.		Санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітного поля, що створюється повітряними лініями електропередачі змінного струму промислової частоти. СанПиН № 2971-84	
417.		“Про затвердження державних санітарних правил та норм” (“Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань”)	
418.		ДБН В.2.5-16-99. Інженерне обладнання споруд, зовнішніх мереж. Визначення розмірів земельних ділянок для об’єктів електричних мереж.	
11.9.5. Правовий режим земель оборони			
419.		“Про державний кордон України”	
420.		“Про оборону України ”	
421.		“Про Державну прикордонну службу України”	
422.		“Про використання земель оборони”	
423.		“Про затвердження Положення про порядок надання в користування земель (земельних ділянок) для потреб Збройних Сил України та основні правила користування наданими землями”	
11.9.6. Правовий режим земель іншого призначення			
424.		“Про гідрометеорологічну діяльність”	
425.		Митний кодекс України	
426.		“Про поховання та похоронну справу”	
427.		“Про прикордонний режим”	
428.		“Про Порядок охорони геодезичних пунктів”	
429.		“Про затвердження Порядку встановлення охоронних зон навколо об’єктів, призначених для гідрометеорологічних спостережень та інших видів гідрометеорологічної діяльності, та режиму їх використання”	
430.		“Деякі питання реалізації Закону України “Про народні художні промисли”	
431.		ДБН В.2.4-2-2005. Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування	
12. Міжнародне співробітництво			
432.		“Про захист прав людини і основних свобод”	
433.		Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних тварин	
434.		“Європейська конвенція про ландшафти”	

Практична робота № 2 (Модуль 2).
Аналіз понять форм і видів державної експертизи та статусу експерта
державної експертизи.

Хід роботи

Вивчіть нормативно-правовий акт і дайте відповідь на поставлені запитання, посилаючись на відповідну статтю Закону України «Про державну експертизу землепорядної документації» від 17 червня 2004 року, N 1808-IV.

1. Діяльність, метою якої є дослідження, перевірка, аналіз та оцінка об'єктів експертизи на предмет їх відповідності вимогам законодавства, встановленим стандартам, нормам і правилам, а також підготовка обґрунтованих висновків для прийняття рішень...

Стаття_____.Відповідь:_____.

2. Що є правовою основою державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

3. Основні завдання державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

4. Принципи державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

5. Об'єкти державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

6. Суб'єкти державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

7. Форми державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

8. Вкажіть документи землеустрою, що підлягають обов'язковій державній експертизі?

Стаття_____.Відповідь:_____.

9. За чєю ініціативою проводиться вибіркова державна експертиза землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

10. За які кошти проводиться вибіркова державна експертиза землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

11. За чєю ініціативою проводиться добровільна державна експертиза землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

12. Які є види державної експертизи землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

13. Державна експертиза, що передбачає проведення всіх необхідних заходів у процесі підготовки обґрунтованого висновку щодо об'єктів ...

Стаття_____.Відповідь:_____.

14. У яких випадках проводиться повторна державна експертиза землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

15. У яких випадках проводиться додаткова державна експертиза землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

16. Вкажіть максимальний термін дії висновків державної експертизи землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

17. Надайте кваліфікаційну характеристику експерта державної експертизи землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

18. В якому випадку кваліфікований експерт не має права проводити державну експертизу документації?

Стаття 40 . Відповідь:_____.

19. Вкажіть права експерта державної експертизи землевпорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

20. Вкажіть обов'язки експерта державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

21. Як встановлюється незалежність експерта державної експертизи?

Стаття_____.Відповідь:_____

**Практична робота №3 (Модуль 2).
Процедура проведення державної експертизи проектів землеустрою
щодо відведення земельної ділянки**

Хід роботи

Вивчіть нормативно-правові акти і дайте відповідь на поставлені запитання, посилаючись на відповідну статтю Закону України «Про державну експертизу землепорядної документації» від 17 червня 2004 року, N 1808-IV, або пункт Методики проведення державної експертизи землепорядної документації, затвердженої Наказом Держкомзему України 03.12.2004 № 391, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2004 р. за № 1618/10217.

1. За чиєї ініціативи проводиться обов'язкова державна експертиза землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

2. За чиєї ініціативи проводиться вибіркова державна експертиза землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

3. За чиєї ініціативи проводиться добровільна державна експертиза землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

4. З якою метою проводиться державна експертиза землепорядної документації?

Пункт_____.Відповідь:_____

5. Яким шляхом проводиться державна експертиза землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

6. Які питання досліджуються під час проведення державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

7. Що передбачає проведення державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

8. Що включає в себе процес державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

9. У які терміни проводиться державна експертиза землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____

10. У чому полягає підготовча стадія державної експертизи землепорядної документації?

Пункт_____.Відповідь:_____

11. Які документи подаються під час підготовчої стадії експертизи землепорядної документації?

Пункт_____.Відповідь:_____

12. Яким основним вимогам повинні відповідати основні документи і матеріали, додані до об'єкта державної експертизи землепорядної документації?

Пункт_____.Відповідь:_____

13. Що передбачає основна стадія державної експертизи землепорядної документації?

Пункт_____.Відповідь:_____.

14. Що визначається під час основної стадії державної експертизи землепорядної документації?

Пункт_____.Відповідь:_____.

15. У чому полягає заключна стадія державної експертизи землепорядної документації?

Пункт_____.Відповідь:_____.

16. Що є результатом державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

17. Що повинні містити висновки державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

18. Як формулюються висновки державної експертизи землепорядної документації?

Стаття_____.Відповідь:_____.

19. Які реквізити повинні мати висновки державної землепорядної документації ?

Пункт _____ .Відповідь: _____

_____.

20. *Хто підписує висновки державної землепорядної документації ?*

Пункт _____ .Відповідь: _____

_____.

21. *До яких варіантів можуть бути приведені висновки державної землепорядної документації ?*

Пункт _____ .Відповідь: _____

_____.

22. *Чи може бути застосована інша, від трьох вказаних варіантів оцінка державної експертизи документації?*

Пункт _____ .Відповідь: _____.

23. *Хто здійснює усунення порушень, встановлених державною експертизою землепорядної документації?*

Пункт _____ .Відповідь: _____

_____.

24. *Хто здійснює контроль за усуненням порушень, встановлених державною експертизою землепорядної документації?*

Пункт _____ .Відповідь: _____

_____.

25. *Вкажіть підстави для проведення повторної державної експертизи землепорядної документації?*

Пункт _____ .Відповідь: _____

_____.

26. *Вкажіть максимальний термін дієвості позитивного висновку державної експертизи землепорядної документації?*

Пункт _____ .Відповідь: _____
_____.

27. *Вкажіть підстави для проведення додаткової державної експертизи землепорядної документації?*

Пункт _____ .Відповідь: _____
_____.

Практична робота №4 (Модуль 2).
Регулювання у сфері державної експертизи землепорядної документації.

Хід роботи:

Вивчіть нормативно-правові акти і дайте відповідь на поставлені запитання, посилаючись на відповідну статтю Закону України «Про державну експертизу землепорядної документації» від 17 червня 2004 року, N 1808-IV.

1. *Вкажіть державні органи, уповноважені на регулювання відносин у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

2. *Що відноситься до компетенції Верховної Ради України у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

3. *Що відноситься до компетенції Кабінету міністрів у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

4. *Що відноситься до компетенції Верховної Ради АР Крим, обласних районних рад у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

5. *Що відноситься до компетенції Ради Міністрів АР Крим та місцевих державних адміністрацій у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

6. *Що відноситься до компетенції міських, селищних, сільських рад у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

7. *Що таке «спеціально уповноважений орган» у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

8. *Що відноситься до компетенції спеціального уповноваженого органу у сфері проведення державної експертизи землепорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

9. *Що відноситься до компетенції центральних органів виконавчої влади у сфері проведення державної експертизи
землевпорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

10. *Вкажіть права замовників проведення державної експертизи землевпорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

11. *Вкажіть обов'язки замовників проведення державної експертизи землевпорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

12. *Вкажіть права розробників документації при проведенні державної експертизи землевпорядної документації?*

Стаття_____.Відповідь:_____

4. Самостійна робота

Самостійна робота студентів включає час, використаний на вивчення конспектів лекцій, підручників, науково-популярної фахової літератури, написання доповідей, рефератів та відповідей на питання, винесених на самостійне вивчення. Вона є основним способом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Самостійна робота виконується після прослуховування лекції, перед практичними заняттями чи модульним контролем; завдання до неї й методичні рекомендації щодо їх виконання подаються в робочій програмі та методичних розробках.

Методичним забезпеченням самостійної роботи студентів є: списки рекомендованих джерел, питання для самоконтролю, пакети контрольних завдань, електронні версії лекцій тощо.

При вивченні матеріалу за конспектами лекцій, підручниками, науково-методичною літературою особливу увагу слід приділити основним термінам та поняттями.

ЗМ 1. Правові основи і принципи державної експертизи земельпорядної документації

1 Законодавча та нормативно-правова база проведення державної земельної експертизи – 6 годин.

2 Склад і зміст земельпорядної документації регіонального рівня, що підлягає обов'язковій державній земельній експертизі – 6 годин.

3 Склад і зміст земельпорядної документації місцевого рівня, що підлягає обов'язковій державній земельній експертизі – 2 годин.

4 Склад і зміст земельпорядної документації із оцінки земель – 6 годин.

ЗМ 2. Процедура проведення державної земельної експертизи

5. Права і обов'язки суб'єктів державної земельної експертизи – 2 години.

6. Повноваження та компетенція у сфері державної земельної експертизи – 2 години.

7. Процедура проведення державної земельної експертизи – 2 години.

8. Висновок державної земельної експертизи – 6 годин.

5. Методи навчання

Навчальна дисципліна викладається на основі технологічного підходу до навчання. Він передбачає виклад теоретичного матеріалу на лекціях, який добре ілюструється за допомогою мультимедійних пристроїв, виконання лабораторних робіт за допомогою сучасного електронного геодезичного обладнання. Декілька лабораторних робіт буде виконуватися на місцевості, а саме - роботи з геодезичним обладнанням.

Самостійна робота студентів здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання.

1. За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні, практичні.

2. За організаційним характером навчання:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності;
- методи контролю та самоконтролю у навчанні;
- бінарні(подвійні) методи навчання.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

4. Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю. Комплект базових тестових завдань з навчальної дисципліни.

6. Методи контролю

У процесі викладання дисципліни використовуються різноманітні методики викладання та методи навчання: лекції (вступні, тематичні, підсумкові), модульні контрольні роботи, консультації (індивідуальні, групові).

- опитування;
- захист теми;
- тестування;
- перевірка конспектів;
- реферативні повідомлення;
- модульна контрольна робота.

Контрольні питання (зразок):

1. Повноваження державних та інших органів у сфері здійснення контролю за використанням та охороною земель в т.ч. державної земельної експертизи.
2. Земельно-правові документи щодо забезпечення проведення державної земельної експертизи в Україні.
3. Акт перевірки дотримання вимог земельного законодавства: зміст, порядок складання, вручення (надсилання).
4. Припис щодо припинення виявленого порушення земельного законодавства: зміст, порядок складання, видачі і реєстрації.
5. Планові перевірки щодо додержання вимог земельного законодавства: підстави, порядок проведення, складання земельно-правових документів.
6. Позапланові перевірки щодо додержання вимог земельного законодавства: підстави, порядок проведення, складання земельно-правових документів.
7. Планові перевірки щодо додержання вимог земельного законодавства: підстави, порядок проведення, складання земельно-правових документів.
8. Оформлення державними інспекторами з контролю за використанням та охороною земель Держземінспекції та її територіальних органів матеріалів про адміністративні правопорушення а також відповідності законодавству землевпорядної документації.
9. Поняття та суб'єктно-об'єктний склад державної земельної експертизи.
10. Форми і види державної земельної експертизи.
11. Земельно-правові документи що забезпечують процедури (стадії) проведення державної земельної експертизи.
12. Підготовча стадія проведення державної земельної експертизи: приймання та перевірка складу землевпорядної документації.
13. Основна стадія проведення державної земельної експертизи.
14. Заключна стадія державної земельної експертизи. Висновок державної земельної експертизи: Зміст , порядок складання.
15. Обов'язкова державна земельна експертиза: об'єкти та порядок проведення.
16. Вибіркова державна земельна експертиза: об'єкти та порядок проведення.
17. Склад земельно-кадастрової документації (кадастрові карти та плани (графічні і цифрові), схеми, графіки, текстові та інші матеріали.
18. Форми висновку державної земельної експертизи.
19. Загальний порядок державної земельної експертизи на регіональному рівні.
20. Загальний порядок державної земельної експертизи на місцевому рівні.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (модульний контроль)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	9	9	9	8	9	9	9		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Критерії оцінки знань студентів на заліку

- „**Зараховано**” отримує студент, який набрав не менш ніж 60 балів за дисципліну протягом семестру.

- „**Не зараховано**” отримує студент, який набрав менше ніж 60 балів за дисципліну протягом семестру.

- **До заліку не допускається** студент, який набрав менше ніж 50 балів за навчальну роботу протягом семестру, не виконав і не здав всіх практичних робіт, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендована література

Базова

1. Аграрне право України: Підр. / В.М. Єрмоленко, О.В. Гафурова, М.В. Гребенюк та ін.; За заг. ред. В.М. Єрмоленка. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 608 с.
2. Відомчі нормативно-правові акти з питань земельних відносин / М.О. Євдокимов, О.В. Кравченко, Ж.В. Матвієнко, Т.М. Сімчишина, – К.: Ред. журн. «Землевпор. вісн., 2007. – 480 с.
3. Лоїк Г.К. Державна експертиза об'єктів територіального планування: проекти і технічна документація: Навч. посіб. / Г.К. Лоїк, І.Г. Тарасюк. – Львів: Українські технології, 2004. – 344 с.
4. Справочник по землеустройству / Л.Я. Новаковский, В.М. Буленок, Ю.Н. Вагин и др.; Под ред. Л.Я. Новаковского. – 3-е изд., перераб. и доп. – К.: Урожай, 1989. – 352 с.

Додаткова

5. Земельна реформа на Україні: збірник законодавчих та урядових актів. – К.: Україна, 1991. – 84 с.
6. Земельна реформа: питання і відповіді. – К., 2000. – 64 с.
7. Земельна реформа: питання і відповіді. – К., 2001. – 64 с.
8. Земельне законодавство України: Збірник нормативних актів, судової та арбітражної (господарської практики): у 2 кн. – 2-ге вид., переробл. та доп.; За ред. А.С. Даниленка, Ю.Д. Білика, О.О. Погрібного, В.В. Кулініча. – К.: Урожай, 2002. – Кн.1. – 688 с.
9. Земельне законодавство України: Збірник нормативних актів, судової та арбітражної (господарської практики): у 2 кн. – 2-ге вид., переробл. та доп.; За ред. А.С. Даниленка, Ю.Д. Білика, О.О. Погрібного, В.В. Кулініча. – К.: Урожай, 2002. – Кн.2. – 672 с.
10. Земельне право України: Підр. / М.В. Шульга, Г.В. Анісімова, Н.О. Багай, А.П. Гетьман та ін.; За ред. М.В. Шульги. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.
11. Земельне право України: практикум: Навч. посіб. / [В.І. Курило, І.М. Миронець, Д.В. Ковальський, А.В. Харламович]. – К.: Магістр-XXI сторіччя, 2006. – 144 с.
12. Земельне право: курс лекцій: Навч. посіб. / М.Г. Ковтун. – К.: Юмана, 2001. – 208 с.
13. Земельні відносини в Україні. Організаційно-правовий механізм / Збірник основоположних актів законодавства; Під заг. ред. А.С. Даниленка. – К.: К.І.С., 2001. – 128 с.
14. Земельні ресурси: словник-довідник / Укл.: М.Г. Ступень, Р.Й. Гулько, О.Я. Микула, Л.Ф. Кисіль, Н.Р. Шпик; За заг. ред. М.Г. Ступеня. – Львів: Львів. держагроуніверситет, 2005. – 160 с.
15. Земельный вопрос. / Е.С. Строев, С.А. Никольський, В.И. Кирюшин; Под

ред. Е.С. Строева. – М. Колос, 1999. – 536 с.

16. Словарь-справочник землеустроителя / Под ред. А.С. Помелова. – Минск: Учеб. центр по подгот., повышения квалификации и переподгот. кадров землеустроит. и картографо-геодез. службы, 2004. – 272с.

17. Словник термінів у сфері земельних відносин та землекористування / [Л.В. Паламарчук, О.В. Мельник, Л.Й. Сафарова, Н.А. Ричкова, О.В. Громадська, О.М. Коваленко, В.І. Колесник, С.П. Погурельський; За заг. ред. А.М. Третяка] – К.: Август Трейд, 2008. – 240 с.

Інтернет-ресурси

18. Директива Европейского парламента от 21.04.2004 по экологической ответственности относительно предотвращения и исправления экологического повреждения. URL: <http://www.eulis.org>. (дата звернення: 25.02.2019).

19. Концепція охорони ґрунтів від ерозії в Україні // Українська Академія Аграрних Наук // Національний науковий центр “Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського”. – Харків 2008. URL: <http://issar.kharkov.ua>. (дата звернення: 25.02.2019).

Навчальне видання

Боровик П.М., Шемякін М.В., Романчук С.В., Кононенко С.І.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНА ЗЕМЕЛЬНА
ЕКСПЕРТИЗА» ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 193 «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ»**

Видається в авторській редакції

Підписано до друку

13.06.2019 р.

Ум. друк. арк. – 3,31.

Зам № 8395-19 від 13.06.2019 р.

Тираж 300 прим.

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»

(СПД Сочінський М.М.),

20300, м. Умань, вул. Тицька, 18/19

Тел. (04744) 4-64-88